

TALLINN - VOLTA 3.

A.-S.

O. KILGAS

JUUBILARINA

* 1923 *

10

* 1933 *

A-43463

fd

A.-S.

OSKAR KILGAS

TRIKOO-, PITSI- JA SUKAVABRIK

JUUBILARINA

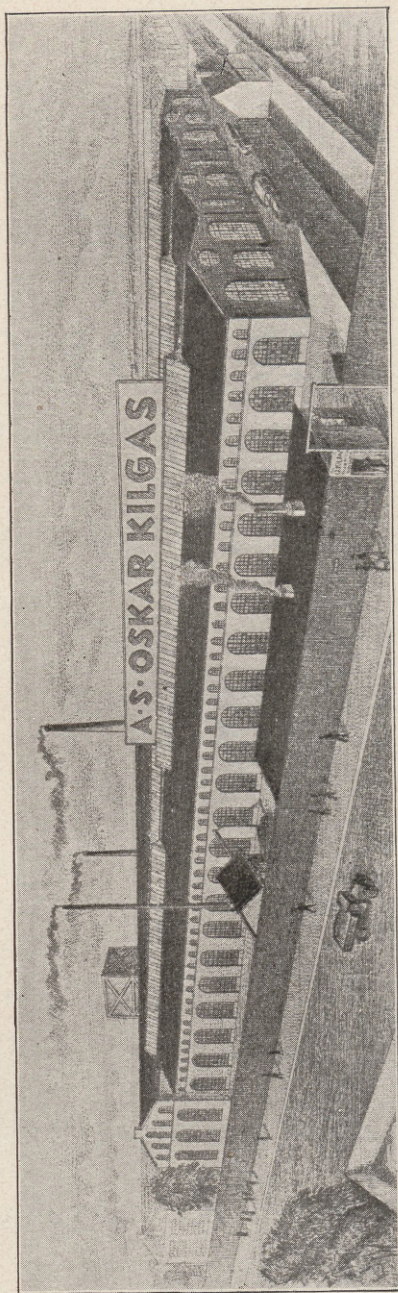

TALLINN, VOLTA TÄNAV 3

TELEFONID:

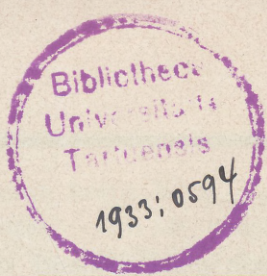
KONTOR 426-30, 426-31; LADU 426-32

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

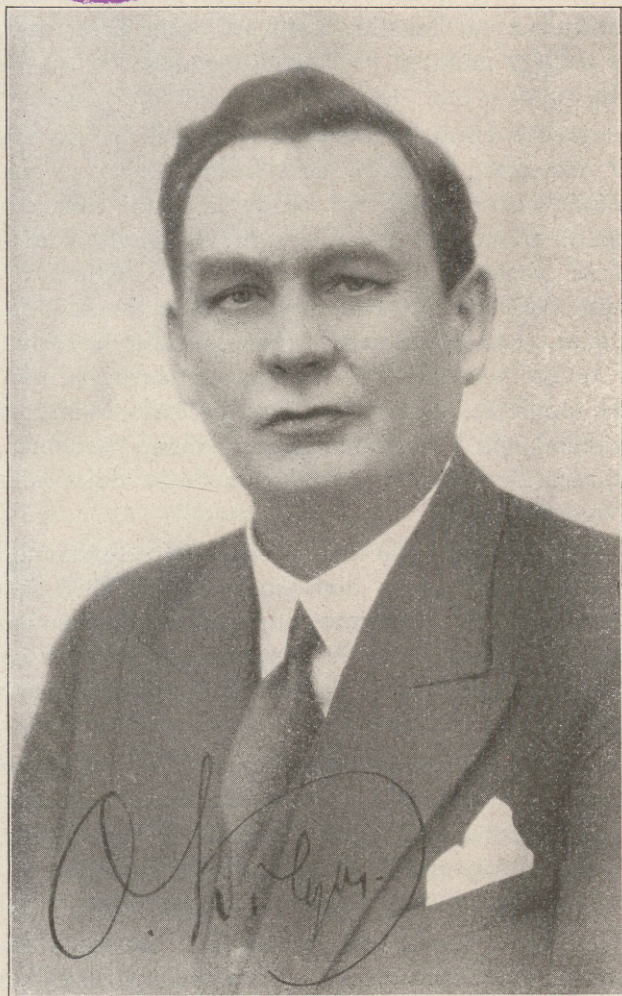

A.-S. Oskar Kilgas'e tehaste üldvaade Tallinnas, Volta tänava poolt.

23497221

ARHIIVKOGU

*Vabriku asutaja, peadirektor
ja juhatuse esimees
härra Oskar Kilgas*

Ene Eesti iseseisvust töötasid meie maal üksikud suured vabrikud raua, tekstiil, tsemendi, puu ja paberi ümber-töötamise alal, muidugi vastavalt endise suure Venemaa mõõtudele.

Eesti iseseisvuse 15-aastase kestvuse jooksul on aga meil tekkinud hulk vähemaid tööstusi, sest Eesti riik ei vajanud enam neid üksikuid, suure Venemaa olude kohaselt sisseseatud vabrikuid, vaid oli tarvis kõiki elutarbeid rahuldavaid tööstusi, mis oleksid vastanud Eesti oludele. Nii tekkisid: riietuse, maitse- ning toiduainete, naha, pudukauba, keemia ja luksuskaupade alal uued tööstused. Üksikud neist iseseisvas Eestis tekkinud ettevõttest on hea eduga tegutsenud ja tööd annud tuhandeile töölistele. Üldiselt on need tööstused impordi suurel määral vähendanud ja väliskaupu asendanud kodumaa kaupadega, millised rahva seas hoogsalt levineda ja üldist rahulolemist võita on suutnud.

Kuivõrd tähtsat osa nimetatud tööstused etendavad, selgub meile eriti praegusel kriisi ajal, kus ekspordi eest saadud valuutat vaevalt jätkub toorainete muretsemiseks välismaalt, kõnelemata siis veel valmiskaupade ostmisest. Missugune kaubanälg meil sellises olukorras valitseks, kui ei oleks kodumaa tööstust, on raske praegu isegi kujutella.

Üks niisugustest ülalkirjeldatud tööstustest on Aktsia-Selts Oskar Kilgas'e trikoo, pitsi, paelte, sukkade, villaste ja siidi, kleidi- ning mantliriiete vabrik, asukoht Tallinn, Volta tän. 3, kes praegu pühitseb oma 10-aastase tegevuse juubelit.

Vabriku asutajaks on Oskar Kilgas, endine õpetaja Vestholmi ja Tallinna Kaubanduse koolides, kes 1922. a. lõpul, kasutades ära Saksamaa inflatsiooni, sealt odava hinnaga kaunikese kogu trikoo-, suka- ning silmkoe-masinaid ostis. Masinad seati üles Tallinnas, S. Karja tän. 21.

Kuid et see tööstus esimene omasarnane Eestis oli ning et täielikult puudusid vilunud juhatajad, meistrid ja töölised, siis ei tahtnud töö alul kuidagi edeneda. Juba masinate käima-

panemine kestis kuid, olgugi, et juhataja ja meister olid välismaalased. Ka oli esimene kaup väga puudulik nii vormilt kui ka kvaliteedilt. Esimesel aastal töötas vabrikus 33 töolist, kuid jõuti valmistada kaupu ainult 3,1 miljoni marga (sendi) eest. Praak-kaupa toodeldi palju, milline asjaolu muidugi noorele tööstusele väga kahjulik oli. Ligi kaks aastat kestsid raskused ning vabrik andis selle aja jooksul kahju. 1925. a. alul asus Oskar Kilgas väljamaalase asemel isiklikult vabrikut juhtima ja sellest ajast algab tööstuse kiire areng. Vahepeal kolis vabrik S. Karja tänavalt Prii tänavale nr. 3, kus avanesid suuremad ja sobivamad ruumid.

1926. a. täiendati vabrikut pitsi tööstusega, milline sel ajal esimene Eestis oli. Samuti toodi juurde iga aastaga ikka uusi suka-, trikoo- ja teisi masinaid, kuni ruumid Prii tän. 3 osutusid kitsaks ja vabrik kolis ümber Volta tänavale nr. 3, endisesse „Volta“ elektrimootorite vabriku hoonesse. Siin olid kasutada suured, valged õhurikkad ruumid, milliseid praegu õigusega ilusamaiks ja otstarbekohasemaiks ruumeks Tallinna vabrikute seas pidada võib. Praegu kasutatav põrandapind on 1100 ruutsülda (5000 ruutmeetrit).

1929. aastal muutis Oskar Kilgas oma isiklise ettevõtte aktsia- seltsiks, põhikapitaliga 50 milj. senti (500.000 krooni), kuhu kuulub peaaktsionäärina Oskar Kilgas ja seitse suuremat engros firmat. Vabriku peadirektoriks on endiselt Oskar Kilgas, kes väsimata energia ja suure osavusega vabrikut juhib.

Peale aktsioneerimist vabrikut täiendati mitme uue tööstuse haruga: osteti siidi ja villase riide kudumise teljed, seati sisse täielikum riide värvimise ja apreteerimise osakond ning muretseti punutud ja koetud paelte masinad.

Sellest ajast alates vabrik edeneb kiirelt, alatasa täieneses nii masinate arvult kui ka kauba kvaliteedilt. 1931. aastal asutati oma auru- ja elektri-jõujaam, millega vabrik jällegi töötamise mõttes ühe kasuliku teguri võrra rikastus ja seega jõudis selle täiusliku olukorrani, milles ta praegu viibib. Praeguse eeskujuliku tasemeni on vabrik jõudnud täiesti omal jõul, kasutamata riiklikke ja pankade finantslaene, väljaarvatud vekslite diskont.

Alljärgnev tabel näitab vabriku arenemist 10 aasta jooksul, a. 1923—1933.

Aastad	Töölise arv	Masinate		Valmistatud kaupa	Bilansid
		arv	väärtus		
1923	33	33	Mk. 3,2 milj.	Mk. 3,1 milj.	Mk. 7,3 milj.
1924	41	35	„ 3,3 „	„ 13,2 „	„ 10,05 „
1925	44	46	„ 3,7 „	„ 12,7 „	„ 9,6 „
1926	74	72	„ 7,7 „	„ 24,6 „	„ 17,3 „
1927	127	109	„ 12,1 „	„ 52,9 „	„ 27,2 „
1928	176	173	Sent. 22,3 „	Sent. 68,3 „	Sent. 49,6 „
1929	246	305	„ 36,5 „	„ 84,1 „	„ 108,1 „
1930	267	362	„ 45,8 „	„ 130,4 „	„ 122,07 „
1931	278	378	„ 46,8 „	„ 132,9 „	„ 118,5 „
1932	362	420	„ 49,6 „	„ 138,2 „	„ 120,0 „

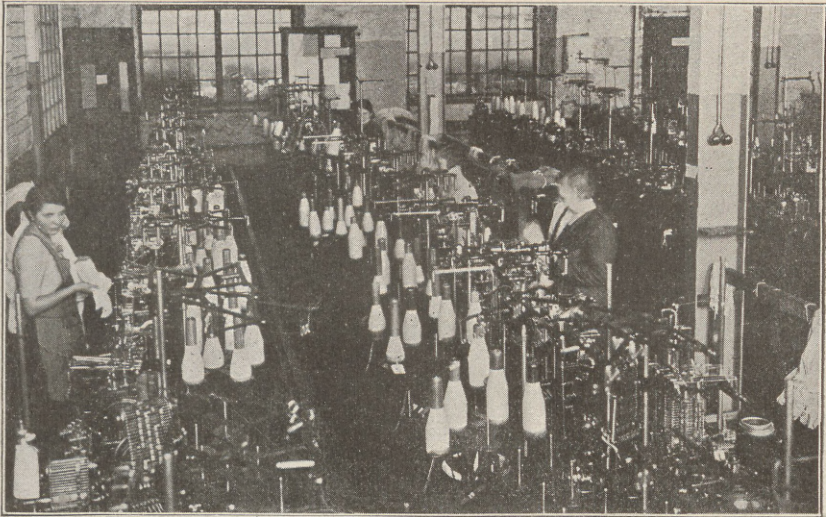
Praegu, peale 10-aastast visa võitlust, on A.-S. O. Kilgas'e vabrik jõudnud niikaugele, et ta võib töötada laiaulatuslikult ja oma mitmekesiste tootlemissaadustega rahuldada ka nõudlikuimat kauba tarvitajat. A.-S. O. Kilgas valmistab oma paljudes osakondades kaupu, mis võimaldavad igale nais- kui ka mees-ostjale end rõivastada pesust kuni üliriieteni.

A.-S. O. Kilgas on püüdnud alati silmaspidada kaupmeeskonna ja ostjaskonna nõudeid ja on sellega kindlustanud endale laialdases ostjaskonnas usalduse. Erilist rõhku paneb vabriku juhatuse kauba väärtuslikkusele, mida omakorda aitab teostada hea ja moodne tehniline seadeldis, ajakohased masinad, ruumid ja õppinud töölistkond.

Ekslik on arvamine, et vabrik ainult suure riiklise laenu ja soodustiste abil võib õitsengule jõuda, vaid peamine edu pant on sihikindel töö, oskus, visadus ja hea eesti nimi.

A.-S. O. Kilgas'e vabrik on selgeks tõenduseks, et meil suures rahva enamikus osatakse hinnata mitte üksnes odavat välismaa reklaamkaupa, vaid head, maitserikast kodumaa kaupa.

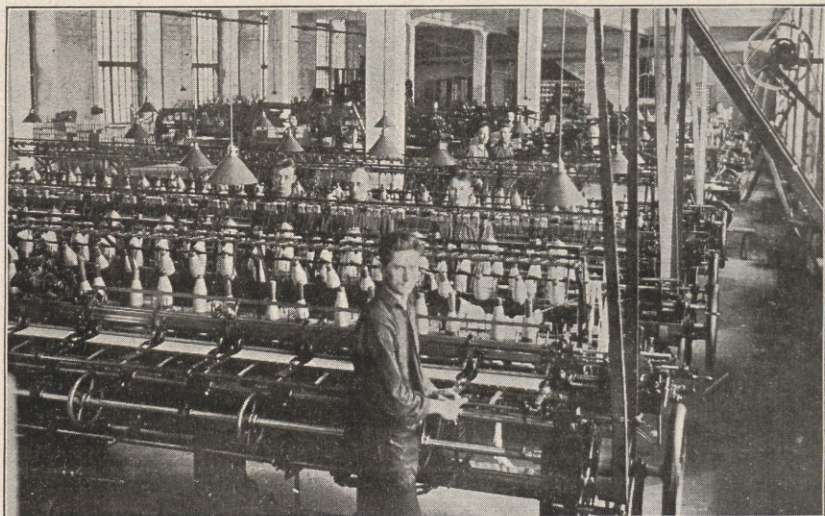
Vabrikul on järgmised tähtsamad osakonnad, millised valmistavad kaupu, mis julgesti võivad nii headuse kui odavuse poolest võistelda välismaa kaupadega.

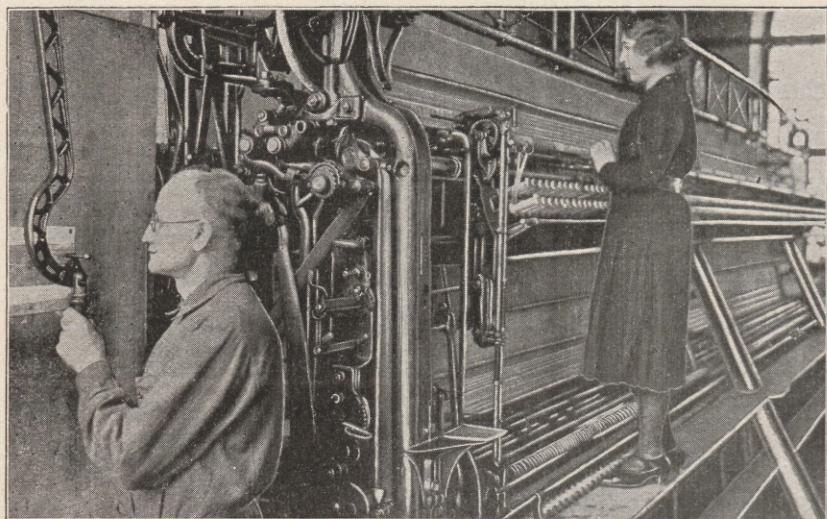
Automaat suka- ja sokimasinate osakond.

Suka-osakond.

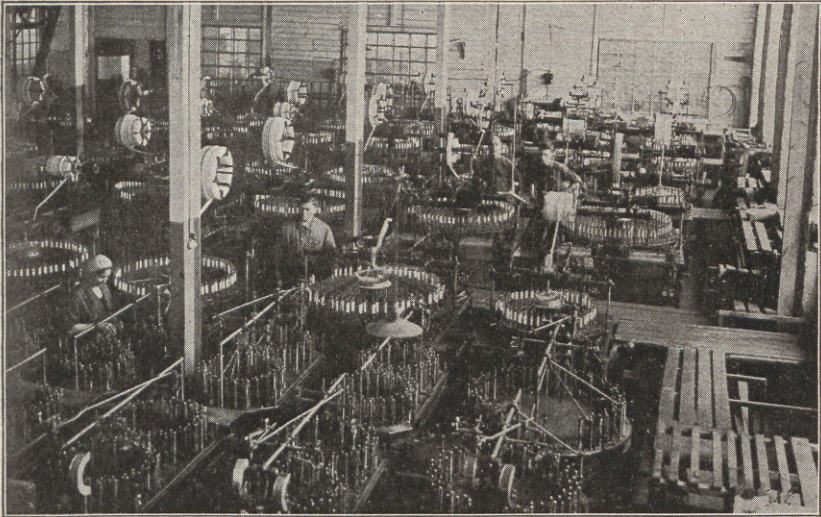
Sukatööstuses on vabrikul üle 80 mitmesuguse masina, mis valmistavad nii puuvillaseid, floor, siidi ning villaseid sukki ja sokke. Päeva jooksul valmistavad masinad kuni 250 tosinat ehk 3000 paari sukki ja sokke. Viimaseid toodeldakse väga mitmekesisel valikus, alates lihtsaimast puuvillaseist ja lõpetades parima ja peenima siid-sukaga. See mitmekesisus ja valiku võimalus igale ostjale oma maitse kohaselt saada sukki vastavast materjalist ja sobiva hinnaga, on põhjustanud A.-S. O. Kilgas'e sukkade suure leviku.

Cotton-suka ja gipüürpitsi masinate saal.

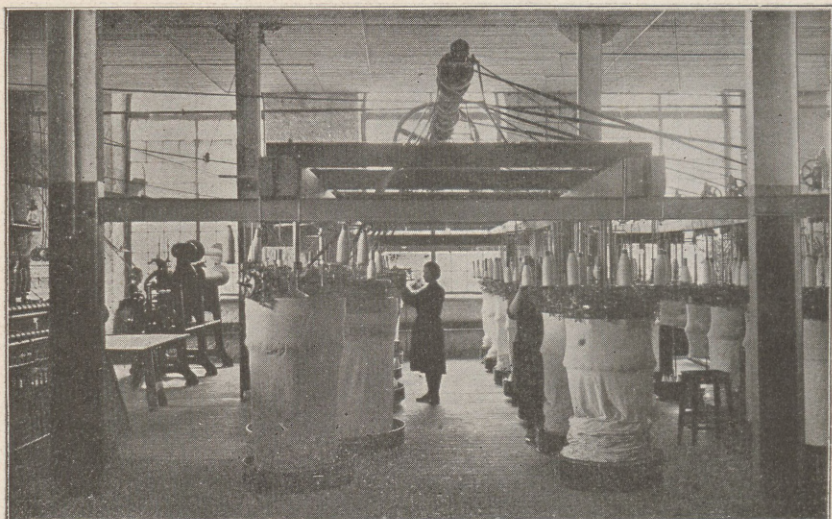
Gipüürpitsi masin töö.

Osa vaatest klöppelpitsi ja punatud-paela masinate saalile.

Pitsi-osakond.

Pitsi-osakonnas on ülesseatud üle 50 masina — need valmistavad punatud ehk klöppelpitsi ja tikitud — broderiini- ning gipüürpitse. Meie pitsid on tihedad, kvaliteedilt igati head ja neid valmistatakse üle 300 isesuguses mustris ja laiuses. Suur valik ja mitmekesisus mustreis ning laiuses pakub ostjatele alati palju huvitavat.

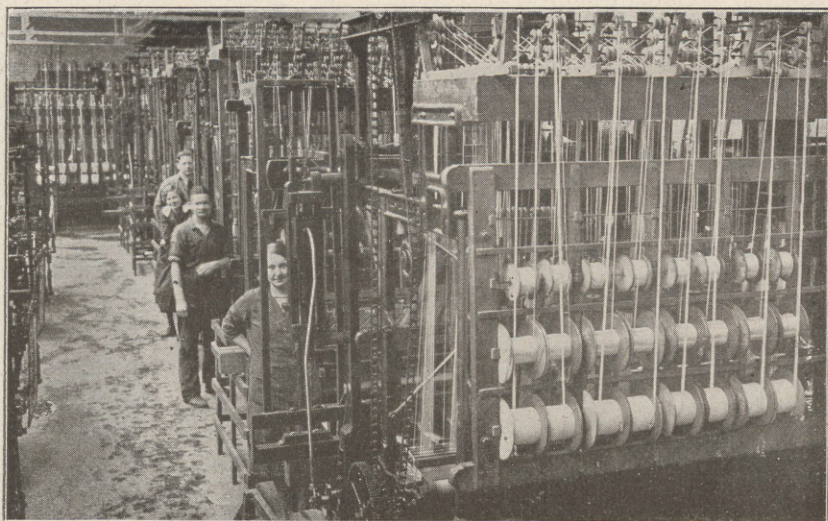

Osa trikoomasinate saalist, vasakul Milanaise telg tööol.

Trikoo-osakond.

Trikoo-osakonnas töötavad 30 masinat, mis valmistavad trikookangaid (kotte) puuvillast, villast ja kunstiidist. Peale kangaste värvimist ja apreterimist valmistatakse neist trikoopesu, võimlemis- ja supeltrikoosid ja mitmesuguseid spordiülikondi.

Meie vabriku pesu ja sporditrikood on alati olnud nõuetavamaid kaupu konfektsiooni alal, sest nende hea materjal, nägus välimus ja korralik väljatootus räägivad ise oma eest.

Paela-telgede saal.

Paela-osakond.

Vabrik valmistab punutud ja koetud paelu. Punutud paeltest oleks tähtsamad saapa-, kinga- ning tresspaelad, varukahoidjad, kummpaelad jne. Punutud paelte osakonnas on 30 masinat, millised valmistavad kvaliteedilt ja valiku suuruselt ostja maitset ja nõudeid kõige enam rahuldavaid paelu.

Koetud paelu valmistatakse paelatelgedel. Neid masinaid on paelte osakonnas 15 ja nad kujuvad moodsaid paelu siidist, puuvillast ja kummist. Siin koetakse mitmekesises laadis õlapaelu, ripspaelu, vitselpaelu, taftpaelu, soka-, traksikummi jne. Moodsad värvid ja mustrid tagavad meie paeltele alati laiaulatusliku turu.

Käsitöösaal (konfektsioon-osakond).

Konfektsioon-osakond.

Meie vabrik valmistab ülisuures valikus igasugust konfektsioonkaupa daamidele, härradele ja lastele. Trikoopesu valmistatakse meil, alates kõige lihtsamast ja odavamast, kuid nägusast ja praktilisest, ning lõpetades peene siidpesuga, milline ka nõudlikumat ostjat rahuldada suudab. Moodsaid supelülikondi, võimlemis- ja sporditrikoosid tootleb meie vabrik sellises mustrite ja tegumoodide külluses, et igaüks sealt endale tingimata midagi meeldivat ja sobivat leiab.

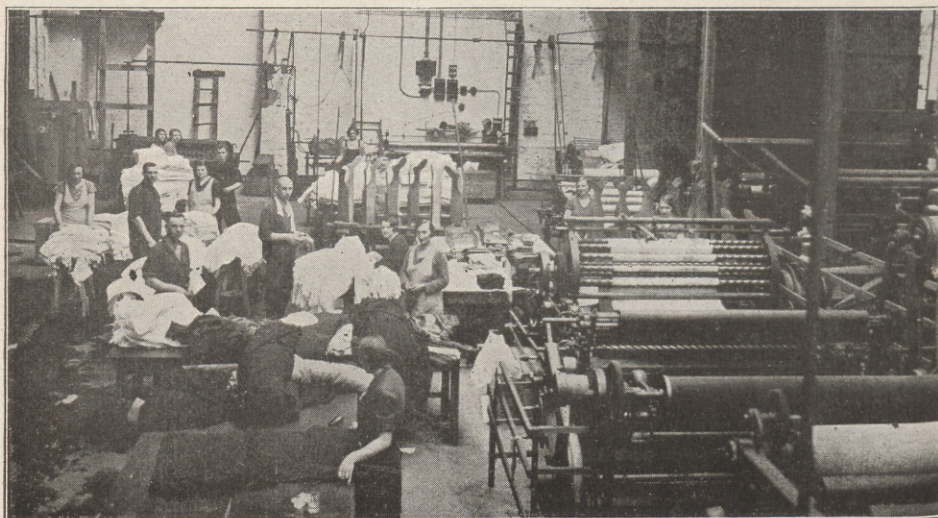
Trikoopesu.

Viimasel ajal on trikoopesu alanud võidukäiku — ta on rii-dest pesu turult välja tõrjumas. See edukäik on võimalik tema võrratute omaduste tõttu, mis puuduvad teisel pesul.

Trikoopesu on odavam, vastupidavam, mõnusaim ja ilusaim — seega kõige praktilisem. Naiste pesuks sobib ta eriti hästi.

Igapäevaseks tarvitamiseks on ületamata puuvillane trikoo; ta on väga odav, tugev, lihtne kuid maisekas ja nägus. Meestele on ta samuti väga soovitatav, iseäranis asetamata on ta talvel, sest kes trikoopesu kannab, sel pole vaja karta külmetamist.

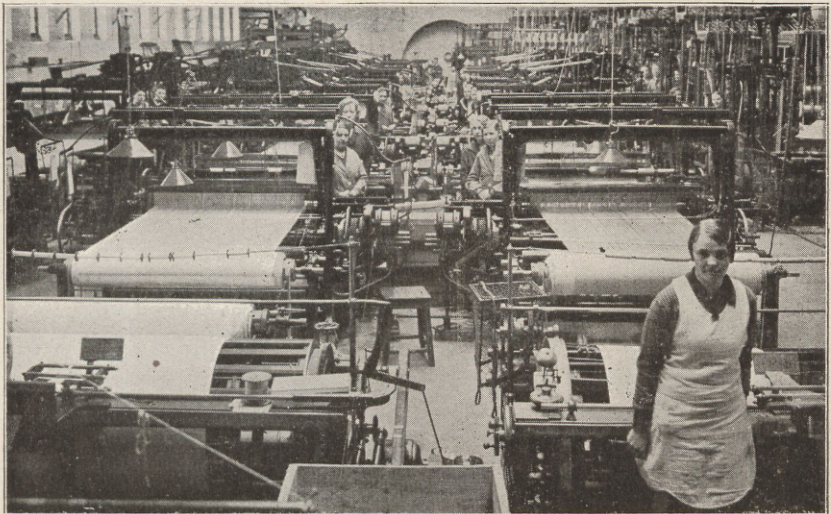
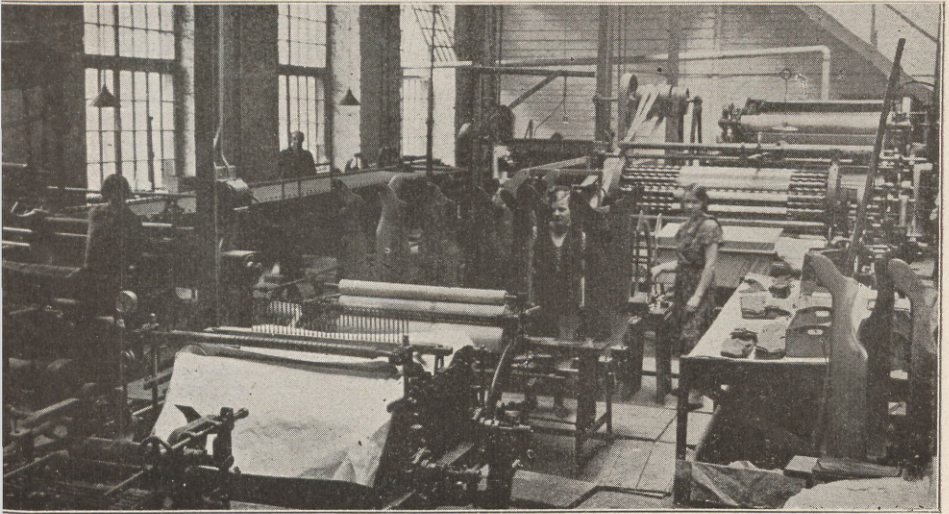
Iga kokkuhoidlik ja ilunõudlik ostja tarvitab ainult trikoopesu.

Apreteerimise saal (värvimise protsessi viimistlemine).

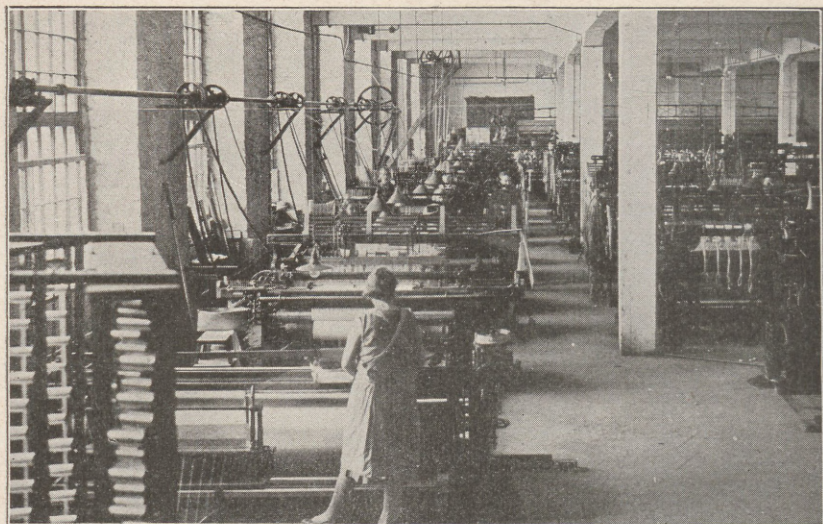
Värvimise ja apreteerimise osakond.

Kõigi meie vabriku saaduste värvimiseks ja viimistlemiseks on meie vabrikul oma värvimistöökoda ühes apreteerimise osakonnaga. Selle töökoja seadeldist on üha täiendatud, nii et ta praegu üks moodsamaid on. Apreteerimisega antakse kaubale, eriti aga riidele, tema, nii öelda, viimane lihv: teda dekateeritakse, gaseeritakse, pügatakse, uhtatakse, venitatakse, pressitakse jne., muidugi iga artikli-liik teeb läbi temale tarvilikud viimistlemise faasid. Värvimine ja apreteerimine omavad suure tähtsuse, sest nende abil saavutatakse kaubale, enne kui ta ostja kätte läheb, lõplik välimus.

Siidi-telgede saal.

Ex bibl. univ. Tart.

Osa villase riide kudumise telgedest.

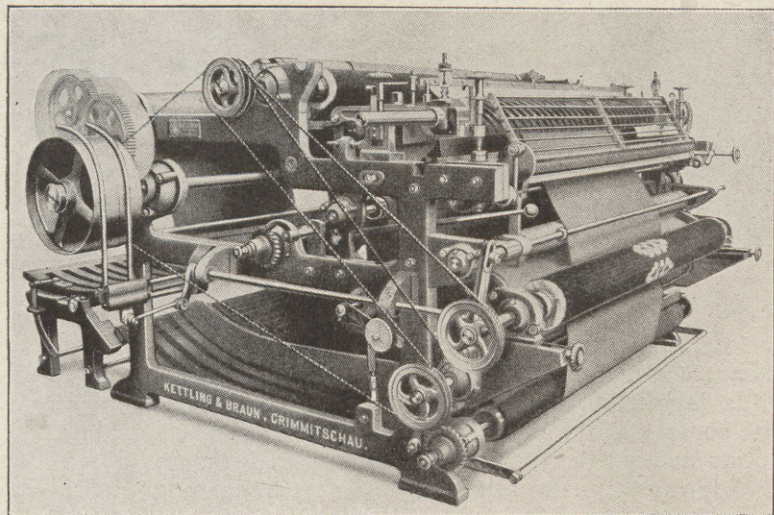
Kangakudumise osakond.

See osakond on üks uuemaid kogu vabrikus ja varustatud ligemale 60 mitmesugust tüüpi kangasteljega. Need teljed valmistavad siidi, villast, kunsti siidi, poolsiidi ja iga-sugust fantaasiariiet nii pesu, kleidj kui ka mantli tarbeks.

Riideid toodeldakse ühevärvilisi ja muustrilisi väga suures valikus. Meie riiete vastupidavus, hea välimus ja materjali kõrge kvaliteet on meie riietele kindlustanud laialdase ja asjatundliku ostjaskonna.

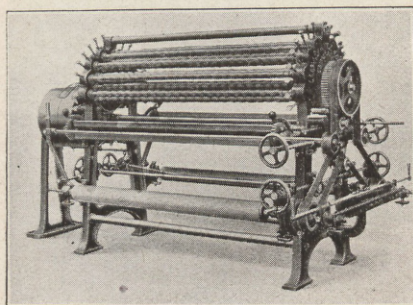
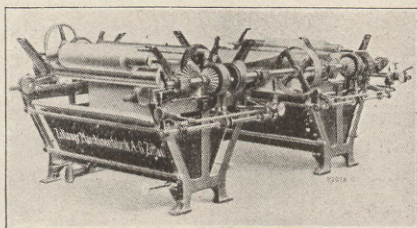
Apreteerimise osakond (20 masinat).

Mõned apreteerimise masinate tüübid.

Pesemise õpetus.

1. Loomulik siid. Pesta leige (35° C.) vee ja marcella seebiga (ilma sooda sisalduseta) seep sulatatu enne vees. Loputada jahedama veega, vähese äädikahappe lisandiga (1/2 teelusikatäit äädikahapet 1 ltr. vee peale).

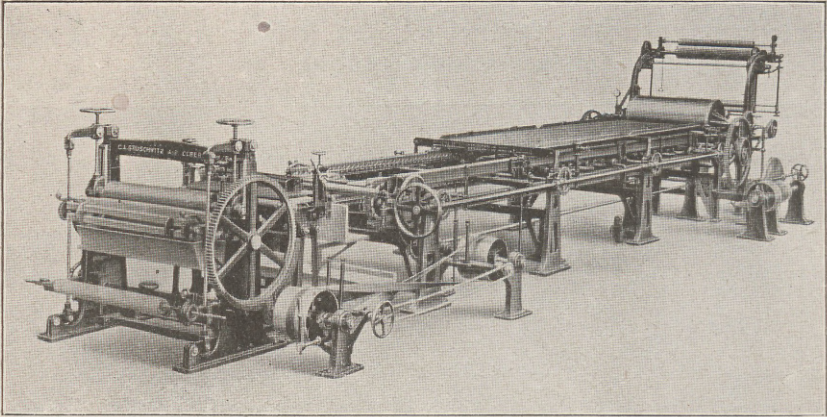

Peale loputamist kuivaks rõhuda, mitte väänata.

Triikida peaaegu kuivalt, mitte liiga tulise triikrauaga, riide pahemalt poolt.

2. Sama talitusviis on ka villase riide pesemisel.

Triikida tuleb teda paremalt poolt ja võrdlemisi niiskelt. Vajaline on mõni muu riidetükk üle triigitava riide panna, et ära hoida läike tekkimist.

3. Kunstsiid. Pesta 35° C. sooja vee ja hariliku seebiga. Loputada jahedama, kuid mitte külma veega, lisades loputusveele veidi soola juurde.

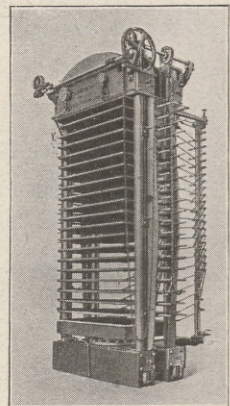
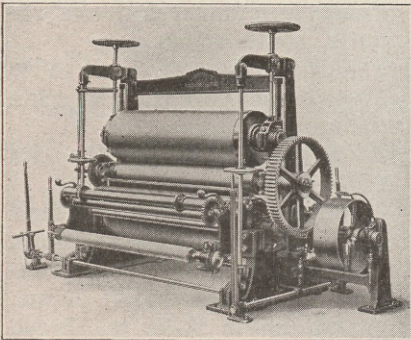
Triikida samal viisil nagu loomulikkugi siidi (soojus 60—65° C.).

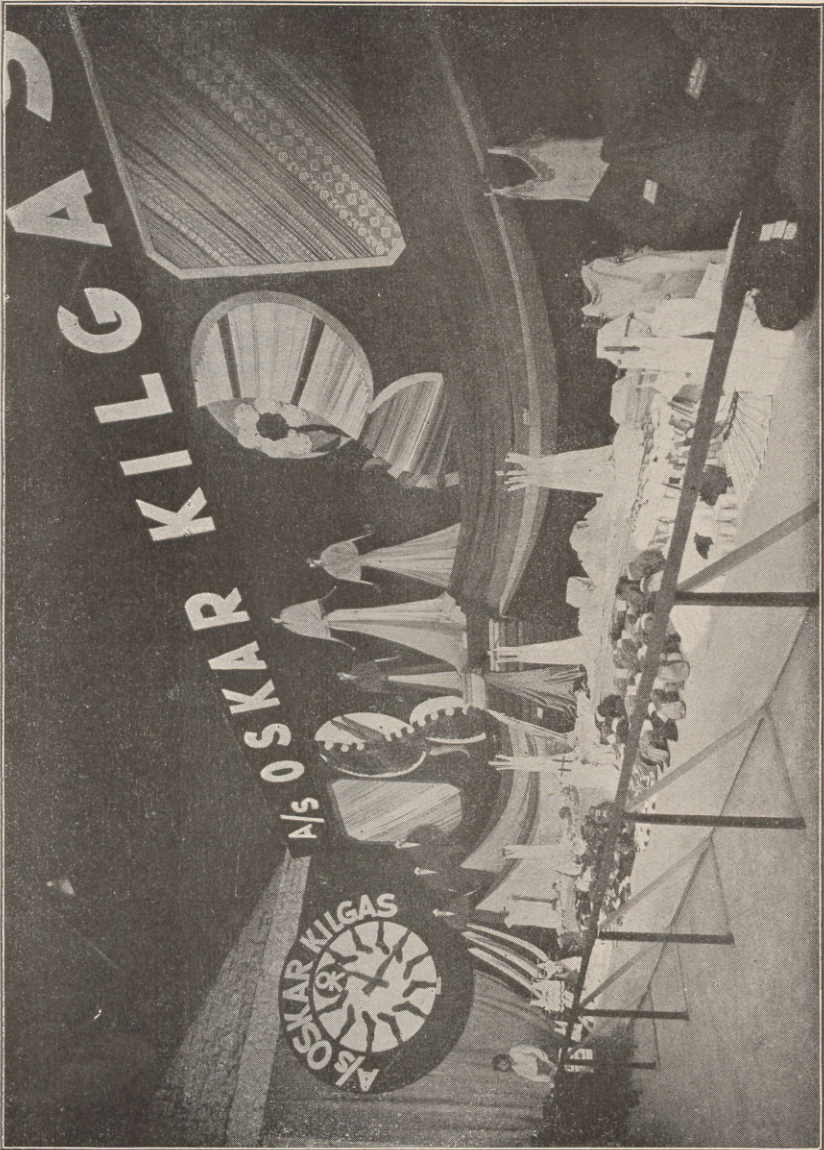
Tähelepanu: Pesta tuleb nii, et riidet vees rahulikkude liigutustega edasi-tagasi loksutatakse ehk üles-alla vette kastetakse. Mitte kõvasti käte vahel hõõruda ega väänata.

4. Sukad. Siidsukki pesta leige vee ja seebiga. Loputusveele lisada veidi äädikhapet. Triikida pahemalt poolt mitte väga tulise triikrauaga, silmas pidades et sukk omandaks uuesti oma esialgse vormi.

Jalga pannes hoitagu kinni suka põiast mitte aga säärest ja tõmmatagu järkjärgult ülespoole.

(Ilma vastutusest.)

Vabriku väljapanek tööstus-kaubandus näitusel Tallinnas 1932. a.

A.-S. OSKAR KILGAS'E VABRIKU SAADUSTE NIMETUS

TRIKOO kangastena

Pesu valmistamiseks soovitame trikood:

Puuv. trikoo õhuke art. 101 ja

Puuv. trikoo paksem art. 124

Puuv. trikoo uhutud art. 220

Maco-trikoo

Siidtrikoo art. 144

Milanaise-trikoo

Toodeldakse kõigis värves.

Sobiv materjal daamide suvikleitideks ning härrade päeva- ja spordisärkideks:

Puuv. panama-trikoo

Kunstiidi ja puuv. segu panama-trikoo

Maco-panama-trikoo.

Mitmesuguses paksuses ja kvaliteedis:

Villane trikoo

Poolo-trikoo

Jersey-trikoo.

SUKAD

Meie Cotton-sukad Bemberg-siidist

on esimesed Cotton-masinateel valmistatud sukad Eestis:

MERKUR * APOLLO * MATELLA

Meie kõrge kvaliteedilised siidsukad on:

VEENUS * DIANA * ASTRA

Erilist tähelepanu vääriavad:

Floor Cotton-sukad art. 281

Meie vabriku vastupidavad Floor-sukad:

Floor-sukk art. 280

Floor-sukk Juta

Floor-sukk art. 260

Floor-sukk art. 250

Meie puuvillased ja Maco-sukad:

Puuvillane sukk art. 115

Puuvillane sukk art. 116

Puuvillane sukk art. 124

Maco-sukk art. 250

on praktilised, odavad ja nägusad.

Üldist tunnustust on leidnud meie

Villased sukad

Uudiskaubana pakume meie:

Fil d'Ecosse-sukki.

SAADA KÕIGIS MOODSAIS VÄRVIVARJUNDEIS.

SOKID JA LASTE SUKAD

Härradele soovitame suures valikus sokke moodsais värves ajakohaselt musterdatud:

Siidsokid **Harry A.**

Siidsokid **E-B**, valmistame ka mustrita.

Floor-sokid art. **260**

Floor-sokid art. **300**

Floor-sokid art. **240**

Vastupidavad ja odavad sokid on:

Puuvillased sokid art **2024, 2030** ja **202**, milliseid valmistame:

mitmevärvilisi mustriga

korrutatud lõngast kirjuid ja

ühevärvilisi.

Saadaval mitmesuguses kvaliteedis.

Mitmesuguses paksuses ja kvaliteedis:

Villased sokid art. **72, 96, 80, 200, 190, 140** on alati ostjaskonna poolehoidu leidnud.

Laste sukki valmistame kõigis numbreis nr. 1–11:

Puuvillased laste sukad.

Maco-sukad „**Baby**“

Spordisokid.

KONFEKTSIOON-KAUBAD

trikoost valmiskaubad.

Härrade trikoopesu: valge ja värviline:

Särgid ja püksid puuv. õhemad ja paksemad art. 116

Särgid ja püksid maco art. 124

Särgid ja püksid puuv. uhutud art. 220

Särgid ja püksid siidist art. 144 ja milan.

Särgid ja püksid villased — mitmesuguses kvaliteedis, värvita, art. 200, 100

Poolosärgid art. 116, 124

Daamide trikoopesu: valge ja värviline:

Särgid ja püksid (schlöpferid) puuv., õhemad art. 101 ja paksemad art. 124

Püksid (schlöpferid) siidtrikoost art. 144 ja milanaise

Kombineed ja särkpüksid

Rinnahoidjad siidtrikoost art. 144 ja milan.

Poolosärgid art. 116, 124

Suures valikus valmistame sporditrikoo- sid ja supelülikondi:

Võimlemisärgid puuv. käistega ja ilma art. 124, 116

Jalgpallisärgid — värvilised ja triibulised — seltside poolt soovitud tressides art. 124, 116

Supelpüksid puuv. ja villased

Supelülikonnad — palju moodsaid modelle puuv. art. 124 ja villased art. 80.

Maadlusülikonnad.

Peale selle valmistame tellimiste peale igasugu-
seid **spordiülikondi** ja **-pükse**.

RIIDED

Vabrik valmistab villasest, kunstiidist, loomulikust siidist ja kunstiid-villasest ning kunstiid-puuvillasest lõngast riideid.

Meie tähtsamad villased kleidiriided on:

Sèrge
Poppeline — kaks sorti
Villane frotté
Tweedid — paljus mustreis
Cottelé ja Cottelé Caro
Brillantine
Afghalaine
Diagonal
Tweed-Flamengo
Frisette
Crêpe Hammerschlag
Crêpe Royal

Loomulikust siidist valmistame:

Crêpe de Chine
Crêpe Georgette
Crêpe Lyon
Crêpe Satin — kaks sorti.

Ning igasugu kreppe — nii villaseid, kunst- kui ka loomulikust siidist, nagu:

Crêpe Cottelé
Crêpe Satin
Crêpe Faillé

RIIDED

Crêpe Soiré
Crêpe Jvette
Crêpe Flamisol
Crêpe Borké
Crêpe Hammerschlag
Crêpe Lissé
Crêpe d' Amour
Crêpe Rayé
Crêpe Marocaine
Crêpe Japon
Crêpe Frisette
Crêpe Veloutine
Noppé
Frotté — mitu sorti
Schantung
Taffet Caro
Vistra — mitu sorti
Liiva-krepp

Valmistame ka villaseid mantliriideid:

Charmelaine
Cabardine
Mantli-Diagonal
Crêpe Royal
ning veel mitmesuguseid mantliriideid ja
Mööbli- ning
Dekoratsiooni-riideid.

RIIDED

Meie levinenumad kunstsiiidist voodri- riided on:

Atlas — kolm sorti
Rips
Sèrge

Juhime tähelepanu meie uutele trükitud muustrilistele siidkleidiriieatele, nagu:

Crêpe Georgette trükitud, loomulikust ja
Bemberg-siidist
Crêpe de Chine trükitud
Crêpe Rayé trükitud
Chinette trükitud
Kleidiriie trükitud
Crêpe Voile trükitud
Schantung trükitud jne.

SUUR VALIK MOODSAID MUSTREID!

Värvide vastupidavust garanteerivad margid nagu:
Jndanthren, Jndigosol jne.

Pesuriided on tarvitajaskonna erilist poo- lehoitu leidnud:

Pesutaft
Pesusiid — mitu sorti
Toile de Soie
Tussah
Pesu-Toile.

Jgal hooajal uuendatakse ja täiendatakse
kollektiooni uudisriietega ja moodsaate
muustritega!

PITSID JA PAELAD

Pitsidest valmistame üle 400 huvitava mustri:

Klõppel- ehk kõlapitsid (punutud pits)

mitmesugusest puuvillasest, siidi ja linasest niidist.

Jhu-, voodi- ja lauapesu ning kardinade ja riiulite pitse, viimaseid on peale valge ka mitmevärvilistest niitidest põimituid.

Gipüürpitsid (tikitud pitsid)

Need on eriti peened, sobivad daamide pesule, ning ka kleitide, pluuside, taskurättide, kraede jne. kaunistamiseks.

Broderiipitsid (Madapolami peale tikitud)

Lihtsad, kuid maitsekad ning hästi tugevad pesupitsid.

Paelu valmistame mitmekesiseks ots- tarbeks:

Rüüshkummid, kummpaelad, sokikummid, laste sukakummid.

Taftpaelad, ripspaelad, atlaspaelad, vitselpaelad, soutachepaelad.

Õlapaelad — mitu sorti, pesusakid — suures valikus, korsetinöörid.

Varukahoidjad, püksikaitsepaelad mitu sorti, traksipaelad, saapatripipaelad.

Saapapaelad — mitu sorti ja pikkust, pakkimise paelad, bobbypaelad.

Paelu toodeldakse mitmesugustes mustrites, värvides ja laiustes.

Tellimiste peale korporatsioonipaelad jne. jne.

www.books2ebooks.eu